

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1989/33

KARAR NO : 1989/33

ÖZET : Sivil kişinin askeri yasak bölgeye girme suçuna ilişkin davanın askeri yargı yerinde ve pasaport kanununa muhalefet suçuna ilişkin davanında, 353 sayılı Kanunun 13. maddesi uyarınca adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

5682 .S.K 33. md.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Murat Sabah

O L A Y : Sanıklar Murat Sabah, Kemal Yıldız, Cemal Dursun ve Reşit Yalçınkaya'nın 7/12/1981 tarihinde Yunanistana iltica etmek maksadıyla askeri yasak mntıkaya girdikleri ve sanıklardan Murat Sabah'ın Meriç Nehrinden geçip Yunan hududuna girerek tekrar Türkiye'ye döndüğü ileri sürülerek 1110 sayılı Askeri Yasak Mntıkalar Kanunu ile Türk Ceza Kanununun 135. maddesi uyarınca tecziyeleri ve sanık Murat Sabah'ın ayrıca pasaport Kanununa muhalefat nedeniyle 5682 sayılı Pasaport Kanununun 33. maddesi uyarınca tecziyesi için Meriç Sorgu Hakimliği'nce 26/8/1982 gününde 1/26 sayı ile, haklarında son soruşturmanın açılmasına karar verilmiştir.

Edirne 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 12/9/1983 gününde, E.1982/263, K.1983/187 sayı ile; 1110 sayılı Askeri Yasak Mntıkalar Kanunu 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 34. maddesi ile ilga edilmiş ve 353 sayılı Kanunun 11/a. maddesine göre asker olmayan kişilerin Askeri Ceza Kanununun 57. maddesinde yazılı fiilleri işlemleri halinde askeri mahkemelerde yargılanmaları öngörülmüş ve Askeri Ceza Kanununun 57/2. maddesi de Türk Ceza Kanununun 135/1. maddesinde yazılı fiilleri işleyenlerin bu maddede gösterilen cezalarla tecziyelerini buyurmuş; sanık Murat Sabah hakkında ayrıca Pasaport Kanununa muhalefet suçundan da dava açılmış ise de sanığın böyle bir eylemi tespit edilememiş ve suç unsurları henüz oluşmamıştır. Olay sadece askeri yasak bölgeye girmekten ibaret bulunmasına ve davanın askeri mahkemede görülmesi gerekmesine binaen sanıkların askeri mahkemede Türk Ceza Kanununun 135. maddesi gereğince tecziyesi için görevsizliğe ve dosyanın görevli Genelkurmay Askeri Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Ankara Genelkurmay Askeri Mahkemesi, 20/11/1984 gününde, 34/430 sayı ile; sanıkların birlikte hareket ettikleri ve kendilerine atılı suçların siyasal ideolojik nedenlere dayandığı ve sanıklar hakkında halen Elazığ Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde yürütülen davalarda bu davanın irtibatlı bulunduğunu belirterek 353 sayılı Kanunun 18., 19. ve Sıkıyönetim Kanununun 13/b. maddeleri uyarınca görevsizliğe ve dosyanın görevli Elazığ Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Bu karar sadece sanıklardan Murat Sabah tarafından temyiz edilmiş ve Askeri Yargıtay 2.Dairesi; 7/12/1988 gününde,757-744 sayı ile;(dosya dizi 130 sıradaki cevabi yazıdan,adına Elazığ Sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri ile savcılık kayıtlarında rastlanmadığı belirlenen sanığın,askeri yasak bölgeye girme eylemi dışında diğer sanıklar ile şahsi ve fiili örgütsel ilişki içinde bulunduğu dair herhangi bir delil elde edilememiş bulunmasına rağmen diğer sanıkların mevcut davaları gözetilerek bu sanığında işlemiş olduğu suçun siyasal ve ideolojik nedenlere dayandırılmasında ve bu kabule göre de hakkında görevsizlik kararı tesis edilmiş olunmasında kanuni isabet görülmediğini) belirterek görevsizlik kararının bozulmasına karar vermiştir.

Ankara Genelkurmay Askeri Mahkemesi, 28/3/1989 gününde,67-38 sayı ile; dosya içeriğine göre sanık Murat Sabah'ın Almanya'ya çalışmak için gitmek istediği ve başka bir özel kastı olmadığı ve amacının Yunanistana geçip oradan da Almanya'ya geçmek suretiyle iş bulup çalışmak olduğu ve eylemin askeri yasak bölgeye girmek şeklinde vasıflandırılmıyacağı ve sadece Pasaport Kanununa aykırı davranma sözkonusu olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, sadece sanık Murat Sabah hakkında Edirne Ağır Ceza Mahkemesi ile Genelkurmay Askeri Mahkemesinin görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Kanunun 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş ve dosya Ankara Genelkurmay Başkanlığı 1 Askeri Savcılığı'nın 17/8/1989 günlü,1983/1126 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığı'nda,Mebrure Gözdemir,Adnan Hamzaoğulları,İhsan Özkaya,Yavuz T.Özgen,Nursafa Pandar ve Dr.Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 25/9/1989 günlü toplantıda,geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya,Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Caner Seben'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü ve yazılı düşünceleri alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere sanık Murat Sabah hakkında Meriç Sorgu Hakimliği nce,askeri yasak bölgeye gizlice girme ve Pasaport Kanununa Muhalefet suçları isnaıyla iki ayrı eylemden ötürü kamu davası açılmış bulunmaktadır.

Türk Ceza Kanununun 135. maddesinde,devletin askeri menfaati icabı olarak girilmesi men edilmiş olan yerlere veya toprak,su veya hava mntıkalarına gizlice veya iğfalle girenlere verilecek ceza belirtilmiştir.Askerî Ceza Kanununun 57/2.maddesiyle Türk Ceza Kanununun 135. maddesine atıfta bulunulmakta ve 353 sayılı Kanunun, asker olmayan kişilerin askeri mahkemelerde yargılanmaları koşulunu belirten 11/a maddesinde de,Askerî Ceza Kanununun 57. maddesinde yazılı suçları işleyen kişilerin askeri mahkemelerde yargılanmaları öngörülmektedir.

Bu itibarla sanık Murat Sabaha atılı,askeri yasak bölgeye girmekten ötürü Türk Ceza Kanununun 135. maddesine mümas suçla ilişkin davanın askeri yargı yerinde görülmesi gerekir.

Pasaport Kanununa muhalefet suçu ise, askeri suç kapsamına girmediği gibi, sanık da asker kişi olmadığından,bu suçla ilişkin davanın adli yargı yerinde görülmesi lazımdır.

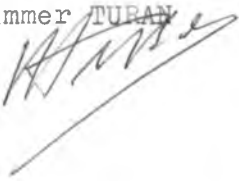
353 sayılı Kanunun 13. maddesine göre,bir kişi hakkında askeri mahkemelerin görevli olduğu bir suç ile adliye mahkemelerine ait diğer bir suçtan dolayı aynı zamanda kovuşturmaya başlanmış olursa,sanık önce askeri suçtan dolayı askeri mahkemede sonra da adliye mahkemesine ait suçtan adliye mahkemesinde yargılanacaktır.

Bu nedenlerle Edirne Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının sanık Murat Sabahın Pasaport Kanununa Muhalefet suçuna ilişkin kısmının ve Genelkurmay Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının da, Türk Ceza Kanununun 135. maddesine mümas askeri yasak bölgeye girme suçuna ilişkin kısmının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Sanık Murat Sabah hakkında Askeri yasak bölgeye girmek ve Pasaport Kanununa Muhalefet suçlarından ötürü dava açılmış ve adli ve askeri yargı merciileri tarafından eylemler farklı biçimde vasıflandırılarak görevsizlik kararları verilmiş olup askeri yasak bölgeye girme suçuna ilişkin davanın askeri yargı merciinde ve Pasaport Kanununa muhalefet suçuna ilişkin davanın da adli yargı merciinde görülmesi gerektiğinden,Edirne 1.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 12/9/1983 günlü,E.1982/263,K.1983/188 sayılı görevsizlik kararının sadece sanık Murat Sabahın Pasaport Kanununa Muhalefet suçuna ilişkin kısmının kaldırılmasına ve Genelkurmay Askeri Mahkemesi'nin 28/3/1989 günlü,67-38 sayılı kararında askeri yasak bölgeye girme suçuna ilişkin kısmının kaldırılmasına oybirliğiyle 25/9/1989 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan

Muammer TURAN

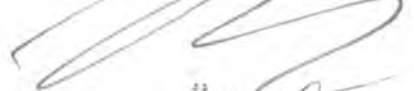
Üye

Mebnure Gözdemir

Üye

Adnan Hamzaogulları

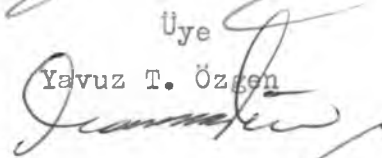
Üye

İhsan Özmaya

Üye

Yavuz T. Özgen

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

Üye

Nursafa Pandar

Üye

Dr. Önder Ayhan

